

VU Research Portal

Pasta, wijn en Vygotskij: ISCAR 2011

van der Veen, C.

published in

Zone

2011

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van der Veen, C. (2011). Pasta, wijn en Vygotskij: ISCAR 2011. *Zone*, 10(4), 15-15.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Berichten

CHIEL VAN DER VEEN

De driejaarlijkse conferentie van de International Society for Cultural and Activity Research (ISCAR) werd dit jaar gehouden in Rome. Ruim 700 internationale onderzoekers, studenten, opleiders en ontwikkelaars wisselden gedurende vijf dagen hun bevindingen uit rond het thema 'Enhancing the cultural and the activity approach for the new generation development in the global world'. Chiel van der Veen geeft in dit artikel een impressie van zijn deelname aan de ISCAR-conferentie.

Pasta, wijn en Vygotskij: ISCAR 2011

Goede wijn, heerlijke pasta, knapperige bruschetta's, stralend weer en een ontspannen sfeer; een ideale omgeving om het gedachtegoed van Vygotskij verder te verkennen. Nederland is met ruim tien deelnemers goed vertegenwoordigd. Met vier presentaties over Ontwikkelingsgericht Onderwijs is het concept waar we in Nederland al ruim 25 jaar aan werken opnieuw op de internationale kaart gezet.

Basisontwikkeling vergeleken

Een van de Nederlandse sprekers is Bert van Oers, hoogleraar cultuurhistorische Onderwijspedagogiek aan de Vrije Universiteit Amsterdam. In zijn lezing gaat hij in op de principes van Basisontwikkeling en maakt hij een vergelijking met twee andere Vygotskij-aanpakke onderwijsprogramma's voor jonge kinderen: 'Tools of the mind' en 'The key to learning'. Op basis van een prachtige fotoserie van jonge kinderen die op zoek gaan naar een schat op de maan, laat Van Oers zien hoe de brede ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd binnen voor hen betekenisvolle sociaal-culturele activiteiten. De leerkracht staat niet aan de zijlijn, maar neemt actief deel aan de activiteiten van leerlingen. Dit is ook direct het voornaamste verschil met de twee andere programma's, waarin de rol van de leerkracht veel minder expliciet wordt uitgewerkt. Een ander belangrijk verschil is dat Basisontwikkeling uitgaat van sociaal-culturele praktijken waar leerlingen aan kunnen en willen deelnemen; de andere programma's zijn vooral geënt op cognitieve taken die stimulerend zijn voor de ontwikkeling van kinderen.

Begrijpend lezen binnen OGO

De lezing van Yvonne van Rijk, promovendus bij het lectoraat Ontwikkelingsgericht Onderwijs van InHolland, gaat over de bovenbouw. Specifiek gaat Van Rijk in op het begrijpend lezen. Zij noemt als kern de motivatie van leerlingen om bepaalde teksten te lezen. Deze motivatie wordt sterk bepaald door de mate waarin leerlingen iets willen weten, iets willen uitzoeken in het kader van thematische activiteiten. Het doel van begrijpend lezen is dus niet het aanleren van strategieën; strategieën worden functioneel ingezet om de betekenis van een tekst te achterhalen. Die betekenis wordt voor een groot deel bepaald door de vragen die kinderen hebben binnen de onderzoeksactiviteiten die zij uitvoeren.

Posterpresentaties

Op een aantal dagdelen van de ISCAR-conferentie is er voor promovendi en beginnende onderzoekers de mogelijkheid hun onderzoek in de vorm van een poster te presenteren. Op basis van de posters ontstaan interessante gesprekken. Promovendus Carolina Picchetti Nascimento van de Universiteit van Sao Paulo (Brazilië) vertelt bijvoorbeeld hoe zij in haar onderzoek het esthetisch denken van kinderen heeft geprobeerd te stimuleren door hen een circusvoorstelling te laten organiseren. De kinderen nemen de rol aan van circusartiesten en worden hierdoor gestimuleerd om op een esthetische manier naar de werkelijkheid te kijken. De poster van Willemieke de Jong, promovendus aan de Vrije Universiteit Amsterdam, behandelt hoe de religieuze identiteitsontwikkeling binnen OGO verloopt. De Jong vraagt zich af: is bijzonder onderwijs verenigbaar met Ontwikkelingsgericht Onderwijs?

Het is waardevol te zien dat senior onderzoekers veel interesse tonen in het onderzoek van de nieuwe generatie. Zij gaan actief in gesprek met promovendi en voorzien hun onderzoek van waardevolle feedback.

Terug naar Vygotskij

Een conferentie als ISCAR laat ook altijd duidelijk de veranderingen, verschuivingen en kritieken zien die zich voordoen binnen het cultuurhistorische onderzoeksparadigma. Zo stelt Holbrook Mahn van de Universiteit van New Mexico dat Leont'evs uitwerking van het werk van Vygotskij essentiële onderdelen van Vygotskij's werk verborgen houdt. Onderzoekers die zich uitsluitend baseren op het werk van Leont'ev missen de essentie van Vygotskij's theorie, aldus Mahn. Hij roept dan ook op om terug te gaan naar de essentie, naar het oorspronkelijke werk van Vygotskij.

Terug naar de roots van het cultuurhistorische onderzoek betekent terug naar het lezen van de teksten van Vygotskij. De implementatie van Ontwikkelingsgericht Onderwijs in de praktijk is vanaf het allereerste begin een theoriegeleid proces geweest. Theoretische inzichten gebruiken om de praktijk te verbeteren. Niet alleen lezen en interpreteren, maar ook aan de slag. Laten we de inzichten die ISCAR 2011 heeft opgeleverd gebruiken om het onderwijs écht te veranderen!

Chiel van der Veen is promovendus en docent aan de Vrije Universiteit Amsterdam en is als onderzoeker en nascholer werkzaam bij De Activiteit, landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs.

Op www.tijdschriftzone.nl kunt u onder de knop Publicaties de ISCAR-presentatie van Chiel bekijken.